

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz bordva:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy óra 60 fill.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy óra 1 " 20

Makóiak védjétek jogaitokat!

Makó, július 13.

Amikor ezeket a sorokat írjuk, már megkezdtek mintafelét az országgyűlési képviselőválasztók összehívását. És mi szeretnők, ha a szavunknak menydörgő ereje volna, hogy fölrészthetők a közömbösség dermedtségéből a szunynyadó hazafiakat a bekiálthatnánk mindenkié az ablakán: „Ebredjétek honfitársak; védjétek a jogaitokat; mert a nembánomságokból most csakugyan végveszedelem származhat erre a szerencsétlen országra.”

A bécsi urak négy évvel ezelőtt a nyakukra küldték Tisza tatár hadát s ez a rettenetes horda zótia folyton marcangolja országunkat. Már elkövetők alkotmányos intézményeinket, blincset vertek a népjogokra, lakatot raktak a szájukra, mérhetetlen adósságokkal terhelték meg az államháztartást, kiszámíthatatlan anyagi és erkölcsi károkat okoztak nemzetünknek; de miudezt közvetlenül még csak félig-meddig érzi a nép s csupán azok a nagyobb szellemi tulajdonokkal megáldott vezetőférfiak ismerik a helyzetet a maga egész kétségbeesítő mivoltában, akik magasabb nézőpontból és nagyobb távlatban képesek szemlélni a végzetes állapotokat.

Am ami eddig történt, az még csak előkészítésként a további iszentelekedéseknek. Még ezután szakad reánk az igazi sanyaruság, ha Tisza tatárjai továbbra is urai maradnak az országnak. S ez a végzetes jelentőségű kérdés, amely nemzetünknek a szó szoros értelmében létkérdése, a legközelebbi országos képviselőválasztásnál dől el jobbra vagy balra. Az újabbkori Magyarország történetében még ilyen fontos választás nem volt, mint amilyen a jövő esztendői választás lesz. Minden hazafi tehát megbocsáthatatlan bünt követ el a hazája, nemzete, önmaga, a családja és a jövő nemzedék ellen, ha ennél a választásnál a szavazatát bele nem viszi a döntés mérlegébe.

A korcsmagyarok, Tisza mungói nagyon jól ismerik a választások jelentőségét és tisztában vannak azzal, hogy a választási urnánál egyfelől a nemzet, másfelől az ő létkérdésük dől el. Tudják, hogy ha a nemzeti politika győz, akkor az ő uralmuk az enyészeti sírjába hanyatlik, „a feltámadás reménye nélkül.” S mert ezt tudják, azért minden emberi és emberfölötti erőfeszítésre készek, hogy a saját győzelmüket kioroszkozzák. Amit furfang, kijátszás, viszály és erőszak megteenni képes, mindazt megteszik a népa-

rat szabad nyilvánulásának előfőtására.

El lehetünk tehát készülvé arra, hogy a tatárrendőzzer, a féktelen mungó pártabszolutizmus az egész vonalon a legnagyobb vehemenciával érvényesülni fog. Nevezetesen el lehetünk készülvé arra, hogy amennyi eleven mungó van a világon, az mind azon fog dolgozni, hogy már gyökerében megsebezze a nemzeti ügyet azzal, hogy kiszorítsák a választók listájából a független gondolkodású hazafiakat s becsempésszenek oda minden eladó lelket, aki az ő cselédjükknek és zsoldosuknak beszegődni hajlandó.

Minek mondjunk még többet? Hiszen akinek egy csöpp józan esze, egy szemernyi hazafisága és egy atomnyi önfentartási ösztöne van, az bizonyára belátja és átérzi a szükségét annak, hogy a nemzetpusztító tatár munkával szemben sorompóba lépni létérdeke és szent kötelessége. Be kell látnia és át kell éreznie azt, hogy helyrehozhatatlan vétek lenne, ha ezekben a végzetes komoly napokban az ország sorsának intézésébe való beleszórási jogát érvényesíteni elmulasztaná.

Főlőseges tehát a sok bszdító szó. Egyszerűen arra kérjük, figyelmeztetjük és intjük polgártársainkat, hogy óriának a törvény szavazati jogot biztosít, az követelje a jogát, követelje a választók listájába való fölvetelét.

Befejezésül még csak arra figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy a „sült galamb” várás szokásával hagyjanak fel. Ne várják a honmentést a felsőbb hatalmaktól. Mert ott minden valószínűség szerint úgy gondolkoznak, (és igazuk is van,) hogy ha a nemzet túri és jónak találja a tatáruralmat, ám legyen neki az ő guszlusa szerint „Volenti non fit iniuria.” („Aki maga akarja a jogtalanságot, azon nem esik jogtalanság.”)

Jól jegyezze meg tehát magának minden ember, hogy ez a nemzet csak a saját emberségéből, a saját akaratának erélyes nyilvánításával érheti el a főtiszadulását a vágyainak és céljainak teljesülését. Aki összetett kezekkel, gyámoltalan tespedésbe és gyáva nembánomságba merül, annak bizony a kezére teszik a blincset és a nyakába akasztják a jármot. És az olyan éi lehetetlen nép meg is érdemli az elnyomatást, a sarcot és az elpusztulást.

— Átutazó katonák. Ma délelőtt a szegedi első honvédezed egy osztálya érkezett Makóra és holnap folytatja útját Arad felé. Az átvonuló katonákat az Aradi-utcán szállásolták el. A katonák egy törzstiszt és 26 tiszt vezetése mellett folytatják menetelési gyakorlatukat.

A monarchia végzetes órák előtt.

Menekülnek a magyarok Belgrádból.

Követünk akciója Pasicsnál. — Rettenetes jövendölés. — Követünk már a fiát is elküldte Belgrádból.

Hivatalosan cáfolják a belgrádi rémhirt.

Kardok élén a béke.

Rettenetes komoly órák előtt állunk. A szerb izgatás folytán odajutottunk, hogy a háboru ugyszólván elkerülhetetlennek látszik.

A szerb gyűlölet és vakmerőség felőponját érte el. Belgrád valóságban forrong és a kedélyeket a legképtelenebb áhírekkel a végsőkig izgatják.

Tegnapelőtt Hartwig halálával kapcsolatosan terjesztették azt a hírt, hogy az orosz belgrádi követet a monarchia tette el láb alól, tegnap pedig lavinaként futotta el Belgrád utcáit az a rémhír, hogy a konakban bombát találtak és hogy Sándor trónörökös élete ellen törnek.

Tegnap már sokan elmenekültek Zimonyba és a belgrádi forrongásnak e pillanatban beáthatalian következményei lehetnek az ott élő magyar lakosságra.

Menekülnek a magyarok Belgrádból. Belgrád osztrák és magyar lakosságának legnagyobb része Zimonyba menekült, mert fél a csöccselék haragjától. Zimonyban a katonaság készenlében áll. Az utcákon őrszert cirkál. Hogy Belgrádban mivé fajult a tüntetés, nem tudjuk, mert este nyolc órakor minden postal és távirtdai összeköttetést megszakítottak. A belgrádi lapok háborut követelnek a monarchia ellen. A helyzet nagyon aggasztó.

Glessl követ értesítette az osztrák és magyar alattvalókat, hogy életük biztosítása céljából Zimonyba vagy a követségre meneküljenek.

A követ figyelmeztetése érthető pánikot idézett elő a Belgrádban élő néhány száz főnyi kolóniában. Már a hét órai hajóval tömegesen keltek át a notabilitások Zimonyba, mások pedig értéktárgyaikkal együtt a követségi palotába mentek.

Követünk akciója Pasicsnál.

Glessl báró hivatalosan bejelentette Paalics miniszterelnöknek, hogy egybehangzó információk szerint ellens és a belgrádi osztrák-magyar alattvalók ellen valóságos pogrom készül. Kétszáz komitácsi érkezett bombákkal Belgrádba és véres merényleteket terveznek. Glessl nyomafékosan kijelentette, hogy Pasics miniszterelnököt egyénileg is felelőssé teszi a történetdőkért s amennyiben a belgrádi osztrák-magyar alattvalókat sérelem éri, a monarchia leghatározottabban és a legteljesebb eréllyel lép fel.

A menekültek halálszápadtan szorongtak a hajón, sokan kezüket tördelték, hangosan síriak és jajveszékelték, a férfiak nyugtatni próbálták az asszonyokat, de rajtuk is meglátszott a rendkívüli események izgalma.

Rettenetes jövendölés.

Vukovics Vik'or dr. kormánytanácsos, a zimonyi határrendőrség főnöke a következő nyilatkozatot tette:

— Tudomásom szerint is a helyzet igen súlyos. Értesítései fedik a valóságot és részletes információt nem adhatok, csak annyit jelenthetek ki, hogy véleményem szerint világiörténelmi szenzáció előtt állunk. Az én értesülésem az, hogy Belgrádban hatszáz magyar alattvaló felett pogromot akartak rendezni.

Minden lehető megtettünk, hogy minden osztrák és magyar alattvaló megmenekülhessen a borzalmaktól.

Én már délután sifírozott táviratban értesítettem a külügyminiszteriumot és a zágrábi országos kormányt e hírtelen — és nem meglepősszerűen — megváltozott

helyzetéről. Rögtön intézkedtem alattvalóink védelméről. Arról, hogy már a hajón is a monarchia védje életüket.

Zimonyban valóságos ostrom-állapot van. Este nyolc órakorriadót fuváltak Baumgarten ezredes helyőrségparancsnok rendelkezése a katonaságkészenléte helyezésére a kaszárnya udvarán. A tisztiek pedig részben a kaszárnyában, részben pedig a „Grand Hotel”-ben várják a további parancsot.

Az utcából kitaraktították a járókelőket s megerősített járőrök cirkáltak.

Követünk már elküldte fiát Belgrádból.

Giesse! báró vasárnap délután elküldte Belgrádból fiát, aki nála volt látogatásban. Az intelligens, rokonszenves fia a bécsi Theresianum növendéke a találkozásról így nyilatkozott:

— Rettenetes volt az elválás — mondotta könnyes szemmel az igazított, halálsápadt srác — atyám ráparancsolt, hogy az első vonattal utazzak el. Annyi időt sem engedett, amíg dolgaimat összehajthattam volna. Atyám látszólag nyugodt volt, folyton azt hangoztatta, hogy nincs baj, de nem tudta még sem elpalástolni felindulását. Éreztem, tudtam, látam viselkedéséből, hogy itt végzetes események készülnek, hogy életemet félti.

— Gyere velem. Menésd meg az életedet, — könyörgtem terden állva, összetett kezekkel.

— Nem megyek, amíg uralkodóm parancsoltja és amíg egyetlen alattvalóink itt van, itt maradok, bármilyen történik is. Eredj Zimonyba, bízzál az istenben és várd meg, amíg értesz küldök vagy — utánad nem megyek!

Hivatalosan cáfolják a belgrádi rémhirt.

Késő este telefontudósítás érkezett horzánk, mely szerint hivatalosan cáfolják a belgrádi rémhirt, melyeket talizottaknak jelentenek. Azt mondják a hivatalos közlemények, hogy sikerült mindent lecsendesíteni.

Kardok élén a béke.

Ösintén megvallva azonban a hivatalos cáfolatoknak alig tudunk hitelt adni. Annyira túlfeszült az igazalom. Annyira beleheccelték magukat a szerbek az ellenük való gyűlöletbe és a hőbortos nagyszerb ábránkodás, hogy nem hiszünk miszerint lehetséges volna a szerbek őrült hencvegését továbbra nyugodtan nézni. A helyzet szerintünk nagyon, de nagyon aggasztó s bizony jogosult az a feltevésünk, hogy kardok élén a béke.

Fertőző gödrök a vasutnál.

Makó város fertőző betegségeinek melegágya.

Aki figyelemmel kísérte eddig Makó város egészségügyi viszonyait, az szomorúan tapasztalta, hogy nálunk a járványos és fertőző betegségeknél soha nem szakad vége. Ha ideig-óráig látszólag szűnnek is, az időjárás változásával, hol az egyik, hol a másik lép fel óriási vehemenciával ezek közül az ember egészségét állandóan veszélyeztető, de gyak-

ran életét is megsemmisítő kórok körül.

A fertőző betegségek terjedésének okát különböző körülményekben találjuk meg. Sok kóros járvány nem tudna olyan nagy mérvű elterjedést ölteni, ha a nép jobban betartaná az egészségügyi szabályokat. Valamikor majd ha a népműveltség emelkedik, sokkal kevesebb lesz a járványos betegség is.

Nálunk Makón azonban sokkal több a fertőző kóros bántalom mint máshol, mert a nép nem törődömségén kívül vannak még a járványos betegségek mesterségesen tenyésztő melegágyai. Vanak valóságos bacillus és baktérium tenyésztő tavak, melyeknek máshol nincsenek. Nálunk sem voltak ilyenek, csak az Arad csanádi vasutak jó voltából? jutottunk eze a bűzös mocsarak birtokába.

A vasutársaság a közigazgatási hatóságok sürgetésére két évvel ezelőtt a vasútvonal mentén a szőlőtulajdonosok közlekedésére kénytelen volt egy párhuzamos utat építeni. Meg is építette olyan formán, hogy az utóállításához szükséges földet az ut két oldalán elterülő földekből akasztotta ki.

Természetes a föld kiakasztása folytán óriási kiterjedésű, 3-4 méter mély anyag-gödörök keletkeztek. Ezek az anyag-gödörök már tavaly megfellek vízzel és most ebben az esős időben szinte tele vannak. Minthogy ezeknek a gödör-vizeknek lefolyásuk sehova nincs, azoknak a vize ott poshad a gödörben és oly büzlő szisztemek, hogy aki arra jár vagy a vasuton utazik, kénytelen az orrát befogni.

Egészségtanilag hebizonyított igazság, hogy a poshadó, bűzös víz a fertőző, kóros betegségek csiréinek melegágya. A többször megfellelt helyszíni vizsgálatok alapján a közigazgatási hatóság már nem egyszer rendelkezett ezeknek a veszélyes kóroanyagok rejtő gödröknek feltöltéséről, de a vasut nem tett elég kötelezettségeket.

Csodálkozunk a vasutársaság nem törődömségén, de csodálkozunk a hatóságokon is, hogy nem tudnak érvényt szerezni a vasutal szemben való intézkedéseknek. Kérdjük tehát, mikor akar már erőlyesen fellépni a tisztviselők a hatóság a vasutal szemben, mert nem férhet tovább, hogy ezek a poshadó vizű gödrök megfertőztessék Makó város egész levegőjét.

FIGYELEM!

Azt mindenki tudja, hogy gyenge bárány már nem lesz az idén, de ha az egészsége megkivánja és tejgyenge lútra van szüksége, úgy keresse fel a huspácon azt a sátrát, ahol tejgyenge

borjúhust

juh- és sertés-hust kaphat.

Borjúhús . . . 1 kor. 50 fill.

Juh-hús . . . 1 kor. 20 fill.

Sertés-hús . . . K 1:40—1:60.

A fogyasztó közönség azives pártfogását kéri tisztelttel:

Baranyi Sándor.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Julius 14. kedd. Róm. kath. Bonavent. Protestáns Bonavent. Görög orosz julius 1. Kozma. Nap kel 4 óra 16 percekor, nyugszik 7 óra 54 percekor.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgyönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24-8. C.

A bírói talár.

A magyar bírók talár kérdése most végre dülőre jutott. A miniszterium az eredeti tervvel szemben másként döntött. Uniformizálni fogja az egész bíróságot. Minden bíró és jegyző, sőt az irodatiszti és kezelőkar uniformisszerű talárt kap. Ezt köteles lesz viselni hivatalos órái alatt, hivatalos helyiségében mindig, tehát nemcsak a büntető fő tárgyalásokon, hanem tárgyaláson kívül is, akár büntető, akár polgári szakon van. Az ügyvédek ezzel szemben csak a törvényszék, esküdtzék és felsőbb bíróságok tárgyalásain viselik a talárt. Az ügyészség tagjai ugyanezekor és hivatalos küldetéseik, inspekcióik alkalmával.

A bírói talár bő dominó lesz. Fekete, köpenyszerű. A tanácselölők selyem, a többi bírónak posztó. Könnyű, fekete, félföldi magasságú, négyzetlelű, lepostetejű süveg. A köpeny jobbmellen és a süveg előoldalán a magyar korona lesz kihimezve. Ugyanígy lesz a jegyzők is, valamivel egyszerűbb azonban, hogy a különbség látható legyen. Az irodatisztek és a kezelők uniformist kapnak. A rendes vasutaszabású egyenruhát, amely fekete lesz, fekete sujtással. A hajtókája lilaszínű. Itt már a rangjelölések is egy, két, illetve három rozettával lesznek jelölve, úgy, hogy a XI. fizetési osztályban levő egy rozettát, a többi kettőt, az irodatiszti hármakat kap. Az irodagazgató pedig ezüst gallért.

Az ügyvédek talárja még nincs megállapítva, ez a kamarák veze öivel együttesen állapítják majd meg. Az ügyészek és ügyészségi tisztviselők ugyanolyan lesz, mint a bíróságiaké, úgy zsinór fogja kitüntetni a kabát ujjának szegélyén az ügyészi jellegel. A talárrendelet január elsején már életbelép. Most még vitatják az intézkedéseket, érthetetlen okokból.

A bírák, ügyészek és a tisztviselők egyenruházati pótlékokat fognak — kapni.

— Elutasított felebbezés. Makó város tanácsa az év április havában legeltetési célra haszonbérbe adta ki a vásártér környékét. A tanács ezen intézkedése ellen Rákossy Gyula rendőrkapitány felebbezést adott be kifogásolva a város intézkedését azzal, hogy a vásártér környékének legeltetése állategészségügyi szempontból káros lehet. A felebbezés eljutott a miniszterig. A miniszter ma küldötte le döntését a Rákossy Gyula felebbezése ügyében pedig a felebbezési elutasította azzal, hogy a városnak joga van a vásártér környékét hasznosítani és abból senkire semmiféle egészségügyi kár nem háramlik.

— Halálozás. Mágori Antal volt fogyasztási adóbiztos közbecsalásban álló polgártársunkat súlyos csapás érte. Pelesége, a forró szerezeti híves Borza Erzsébet ma hajnalban, fiatalon 41 éves korában hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. A fiatal asszony temetése holnap, kedden délután két órakor a Vámbéri u. 14. szám alatti gyászháznál tar-

tandó könyörgéssel s a református ó templomban tartandó óvációnál a református öreg temetőben megy végbe. A korán elköltözött szerető férje és nevelt leánya, valamint szülei és rokonsága gyászolják. Áldás és béke poraira.

— Drága szónoklat. A multkoriban már megemlékeztünk arról a régen huzódó büntető pererről, melyet az Iritz Sámuel özvegye makói jöhirű cég indított Vajda István városi főpénztáros ellen s amely évekig tartó huza-vona után a napokban Vajda jogerős megbüntetésével ért véget. Ma újra ez a két ügyfél állott szemben egymással a makói büntető járásbírósa előtt. Panaszként ma is az Iritz cég szerepelt, míg a vádlottak padján ma is Vajda ült. Ez az ügy is éppen olyan régóta vajudik, mint az előbbi. Ennek meg az az előzménye, hogy mikor 2-3 évvel ezelőtt a városi képviselőtestület előtt a fogyasztási adóhivatal dolgozóiról volt szó, Vajda egyik felszólalásában olyan kijelentést tett, hogy Iritz Sámuel özvegye cég összeját-szik a fogyasztási adóhivatal személyzetével. Az Iritz cég ezt a megjegyzést se hagyta szó nélkül, rágalmazás miatt tett bünvádi feljelentést Vajda ellen. Azóta aztán hol a makói járásbírósa, hol a szegedi törvényszék, hol meg a tábla foglalkozik ezzel az ügyvel. Az ítéletet hol helyben hagyták, hol feloldották. Évek óta mégis eljutott oda, ahol elindult volt, a makói járásbírósa-hoz. Ma mondott ura ítéletet az ügyben Szobonya büntető járásbíró. Büntősenre mondotta ki Vajdát ebben az ügyben is rágalmazás vétsége miatt s elítélte 400 korona mint fő s 100 korona mint mellékbüntetésre. Elmarasztalta ezenkívül főmagánvádió cég 500 korona perköltésében is. Vajda az ítélet ellen fellobozott.

— Jégverés Csókáson és Földesken Naponta kétszer-háromszor esik az eső. Sokszor a fekete esőfelhők közül galambszürke jégfelhők ontják a hatalmas jégdarabokat a gazda letakari gabonájára. Tegnap délelőtt is elborult az ég, hirtelen pár órák eső esett városunkban is olyan nagy mennyiségben, hogy az árkok, melyek a földre kocsulnak, udvarok megfellek vízzel. Itt csak eső esett, de közelünkben, a csókási tanyákon és Földesken háromnegyed órák jég veric a learatot természet. A kukorica zöld levelét összevissza szaggatja, a gyümölcsöt tökre teite. Hiába harangozták a falu babonás nepe a jégfelhő elé, esett az galambfőnyelű nagyszűkben, majd hatalmas esőzés követte, mely csaknem az egész délután át esett. Az óriási a kár s a gazdák reitnve gondolnak arra, mi lett volna, ha a jég még talpon találja a gabonát. A földeskiak szőlő- és valeménykerije teljesen elpusztult.

— Győztes a makói football csapat. Makó sportkedvelő közönsége rossz idő dacára is tömegesen kereste fel a sportpályaának keresztelt állatvásártéri a félórán át gyönyörködött városunk fúrgelábú flainak játékában. Az eredmény 3:1 a makóiak javára. Erdekes, hogy a szabadkai csapatot azért hozták Makóra, mert a vidék leg-erősebb csapatának tartották. A nagy főlényt elősegítette a makóiak által jól lemerit lucskos, gödörös pálya is, no meg a fluknak a győzelemben való öröme is.

— Sertésorbanó Csanádpalotán. Csanádpalotán a sertésorbanó fellépett. Még most csak szörványosan dühög a gazdák nagy ellensége. — Ugyancsak ebben a községben a léptene megszűnt.

Vizből kifogott hulla. Ma reggel a kákási munkások hívták fel a rendőrség figyelmét, hogy a Maros kákási partjára ismeretlen hullát vetett ki a víz. A rendőrség dr. Páku Imre orvossal Csala alkaptánnyal azonnal kiszállt a helyszínre s a halottat a református temető halottas házába szállították. Délután folyamán értesítették a hulla kifogásáról a szomszédos községeket és Magyarosánadról jöttek be hozzászólói, kik a hullában Viczián Györgyöt ismerték fel, ki még május hóban esett Magyarosánán a Marosba.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Kosch József 55 éves, Viczián György 21 éves, Borka Erzsébet Mágori Antalné 41 éves, Márton Sándor 55 éves korában.

Kérem. A Makói Méhész Egyesület elnöksége megbízásából kérem mindazon méhésztársaimat, kiknek eladó mézük van, szíveskedjenek péntekig sürgősen mlatát hozni. - Szabó Sándor, Arany János-utca 53. sz.

BARACKVÉTEL. Pálinkának való barackot vesz Érdeky József a marosparti mulatóban.

A MAKÓI PIACRÓL.

Olcsóbb a hagyma.

A vasárnapi piac elég élénk volt, habár a kínálat ezúttal is mögötte maradt a keresletnek. Így aztán természetesen, hogy az árak tartottak voltak.

A makói piacon a buza métermázsájáért 27 koronát fizettek. Ugyanakkor ezen ár körül mozgott a budapesti gabonafőzsén is a vásárlás. A földművelésügyi miniszter jelentését a vetések állapójáról kedvezőtlenül ítélte meg a főzsé s az árak inkább szilárdulnak.

A kukorica a vasárnapi piacon olcsóbb volt valamivel, mert nagyobb kínálat volt. Makón 1420 koronát, Budapesten 1460 koronát fizettek a kukorica métermázsájáért.

A hagymapiacra rendkívül sok minta volt s a kertészek igen bőségesen kínálták árújukat. A nagy kínálat következtében csökkent a hagyma ára s legfőkébb 13 koronát fizettek métermázsájáért. A fokhagymát is olcsóbban vásárolták s 100 kilogrammonként csak 26-27 koronát fizettek érte.

A rossz hagymaüzlet miatt.

Felakasztotta magát egy öreg kertészember.

Ma hajnalban az Andrásy utcai egyik házban felakasztotta magát egy, az életől meghasonlott ember.

Komor, öreg kertészember volt Márton Sándor. Már a hatvanas évek felé járt. Ép azaz idő, a mikor pihenést, nyugalmat várta, családcnevelésben, az életgondban megörült polgártárs. E helyett Kálváriajárás volt élete, nem tezte meg a házában a nyugodt, csendes otthonát, az életben a boldogságot.

Elborult arccal járt-kelt még napokkal ezelőtt is a hagymapiacra s szomorúan gondolt a rosszul megkötött üzletre, melykis gazdaságában katasztrófát jelentett.

Még a tavasszal eladta 150 métermázsas reménybeli termés hagymáját helybéli kereskedőnek 7 koronájával. Azóta megduplázódott az ár s vesztesége körülbelül 1000-1500 korona lett. De azért beakarta trítani a feltételeket, 100 métermázsát át is adott, de később csak másfél gondolt s a hátralevő mennyiség átadását megtagadta.

A kereskedő, ki nem elégezte meg a busás jövedelmet, beperelte Mártont s köveztette a még megmaradó 50 métermázsas átadására.

A szegény ember ezt a nagy veszteséget elviselni nem tudta. Hozzjárult mindehhez a mindennapi családi viszály is.

Ma hajnalban, mikor senki sem volt otthon, színjének gerendájára felakasztotta magát s mire észre vették, Páku Imre dr. már csak a beállított halált állapíthatta meg.

Eladó földek.

Borka István örökösei tudatják, hogy az igási osárda mellett, Börösök János szomszédságában levő

4 köblös tanya föld

ugyszintén a rákosi és királyhegyesi ut közötti 1 és félköblös **UGARFÖLD** szabadkézből örökáron eladó. Értekezhetni lehet Borka Istvánnal Váradi-utca 25. ujszám és Joó Dániellel, Bajza-utca 60. szám alatt.

REGÉNY.

Egy világváros rejtjelmei.

(503)

73. fejezet

Vérnyomok a hóban.

Piroska szíve sebesen lüktetett.

- Végre! Meghalhatok anélkül, hogy egy ártatlan lénynek életét adjak, és villágcusujává legyek én is, ő is!

Piroska szíve fölét tartotta a pisztolyt.

- Mía'yánk isten... kezdé az imádságot.

De nem fejezhette be. Hátulról egy erős és durva kéz megragadta karját.

- Megállj, cudar! kiáltá egy hang dühösen. Megfogtálak! Ohó, előlem nem menekülsz!

Piroska megfordult. Egy budapesti közrendőr állott mellette.

- Bocsásson, ártatlan vagyok, halni akarok! rebegte Piroska és a kezében görcsösen szorított pisztoly fölét hajóiva szét gyorsan elejtölte.

A golyó Piroska oldalába fúródott.

Ruháját pillanat alatt előntötte a vér...

Kezéből kiesett a fegyver, feje mellére hanyatlott és eszméletlenül omlott a rendőr karjába...

A rendőr kifelé cepelte és folytton kiáltozott:

- Erre! Erre! Megfogtam! Magva!

Távolból több hang visszakiáltott:

- Jövéünk! Jövéünk! Csak szorítsad.

Amerre a rendőr Piroskát hurcolta, piros foltok maradtak a fűzta hóban.

E piros foltok Piroska vércseppei voltak.

Az erdő szélén bérkocsi állott. A bérkocsi felől két rendőrtiszt és egy rendőr közeledett.

Ezek fővárosi rendőrök voltak, kik a hozzájuk érkezett titkos feljelentések alapján megindított nyomozás közben kerültek Rákospalotára.

- A gyamu alapos volt, mondá a Piroskát cipelő rendőr a tiszteknek. Ez a leány az utolsó villából

szökött ki. Láttam, elásni akart valamit.

- Ültesünk kocsiba, a házat pedig vizsgáljuk meg.

- Ez a leány véres? szölt a rendőrtiszt egyike.

- Hát nem tetszett hallani a lövést? A gonosztevő anyira megijedt, mikor megfogtam, hogy agyon akarta magát löni. A golyó az oldalát horzsolta. Tegyük csak a kocsiba, abból a házból még több gonosztevő is kikerül.

- Előbb haligassuk ki a leányt, meghalhat és nem tudunk tőle semmit. Hé, leány! rázta a rendőrtiszt Piroskát. Kicsoda maga? Kikkel cimborál a villában? Mit kerestett ilyenkor az erdőben? ... Feleljen, beszéljen, mert nem hagyom nyugodtan meghalni!

Piroska összerázkódott. Teste remegni, fogai vacogni kezdtek.

- Fázom... fázom... süsögta halkan. Értessék megypát.

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Fontos tudnivaló!

Miután Makón eddig sárga arany színű dugóval palackosor csakis üzletből hozott forgalomba és miután mostanában már több üzletben mas gyartmányu söröket is dugaszolnak olyan színű dugóval, bátorkodom a nagyérdemű közönség figyelmét arra felhívni, hogy tévedés elkerülése céljából szíveskedjék a dugón levő nyomást elolvasni, amely a következő felirással van ellátva:

Kőbányai Polgári Sörgyár R. T.

Továbbá figyelni kell arra a felirásra is, hogy van Temesvári Polgári sör is, amely nem azonos az én sörömmel, amely: Kőbányai Polgári Sör R. T. címmel van ellátva.

Iritz Sámuel özv. cég

a Kőbányai Polgári Sörgyár R. T. főraktárosa.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Megbízható, családalan takarítónót

keresek. Cim a kiadóhivatalban.

AKIKI gyomorbaiban szenved, szédülést, rosszullétet, hányási ingert érez, étvágyhiány, görcsökben szenved,

„NOVICUM” gyomorcséppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a veseműködést is elősegíti, ami áltái a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsnán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid, JÁRÁS ORVOS.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpróbáltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcséppjeit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fájt a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek. Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Mégegyszer fogadja hálaímat a jó Novicumért. Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-gel 6 k 22 fillérért BÉRMENYVE szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy, Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható: Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható: Szabados Ödön „Hunnia” gyógyszerárakban, Erzsébet-körút 56. sz.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?
Válasz: Igyek naponta 2-3 palack

Szent István Dupla Malátasört.

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlatos lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is. o o
Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. Kapható kizárólag IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Zeitler Rudof és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi tisztázleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 4 fillér, ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Értesítés! Az aratási és cséplési idényre palinkákat

minden minőségben, olcsó árakban a régi elismert jó hírnevű IRITZ cégnél a legmértányosabb árban szerezhető be. — Továbbá figyelemre méltó eredeti kőbányai gyári töltésű, legjobb minőségű

Kristály, Maláta és Duplamaláta sörök

szintén nálam szerezhető be a legolcsóbb árakban. Teljes tisztelettel IRITZ SAMUEL ÖZV

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: Hankovszky J. cégnél

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital gyomorbetegségeknél.

Kapható mindenütt. Makón főraktár:

Sándor Zsigmond gyógyszerárban.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona	98	fillé
Női háló kabátok	1	"	98	"
Női háló ingek	1	"	98	"
Női nadrágok schiffonból	1	"	98	"
Női nadrágok pargetből	1	"	98	"
Diszes párnák	1	"	98	"
Schiffon alsók	1	"	98	"

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, ény ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a „Próféta“ vendéglőben sok évi tisztes működés után Csármán Sándorné eltávozott és helyébe KÖTELES BALINTOT alkalmaztam. Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását.

Teljes tisztelettel Iritz Sámuel özv.

Legjobb elsőrendű kőbányai sörök.

Eredeti gyári töltésű, leggondosabban tisztán fejtve kisebb és nagyobb mennyiségben Iritz Sámuel özv. kőbányai sörfőraktárában szerezhető be a legelőnyösebb árak mellett.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Makón: POPPER GYULA drogueriájában.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján Makón.